

"TKP'nin SESİ": GÜNLÜK YAYININ PROGRAMIHaberler:Yazan: N./Al.Spikerler: Nec.

1. Evren Kayseri'de konuştu
2. F.Almanya'nın Köln kentinde bugün başlayarak Pazar günü de devam edecek olan "Cunta Anayasasına hayır!" konulu Uluslararası
3. toplantı, çok geniş bir katılımıla Avrupa ve Dünya basın-yayın
4. organlarında geniş ilgi uyandırmaya devam ediyor
5. "Gardiyen" gazetesinde Referandumla ilgili uzun bir yazı var
6. Brejnev, Kipriyanu ile yaptığı konuşmada, Akdenizin barış bölgesi olmasına yönelik önerilerde bulundu
7. İspanya'da enken parlamento seçimleri yapıldı
8. Yunanistan'da yapılan yerel seçimlerin yankıları sürüyor: Kısa
9. Yorum (Eng.) Spiker: Ays.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

Y O R U M:Yazan:

Öm.

Spiker:

Öm.

Başlığı:

Evren'in Ankara konuşmasına yanıtımız

(29.10.82)
denKonusu:Y A Z I L A R :Yazan:

Cem.

Spiker:

Öm.

1. Başlığı: Tarihin tekerleği geri döndürülemez
konusu:
2. Başlığı: Akdeniz bir barış bölgesi-Türkiye bu bölgede bir barış
konusu: etmeni olmalıdır! (Eng.) Öm.
3. Başlığı: İşçi sınıfına düşen görev (Zy.) Ays.
konusu:

30.10.1982 Zey.

Bu belge T.İ.P. Seri 12. 13.
Yazı:

İşçi sınıfına düşen görev

D.D. 1981 yılının 21 Temmuzuydu. Cuntaya teslim olmayan bazı DİSK yöneticilerinin Kemal Türkler'in ölüm yıldönümünde yayınladıkları bir çağrı duyuldu. Bu çağrıda, cuntanın DİSK'e saldırısı karşısında Türk-İşli tüm sendikacılar, işçiler, yurtsever, demokrat güçler güçlü bir direnişin içine girmeye çağrılıyor ve şöyle deniyordu: "Türk-İş yöneticileri aynı saldırının yarın kendi sendikalarına kadar uzanacağını görmelidirler. Yitirilecek zaman yoktur. Eğer bu saldırı elbirliğiyle geri püskürtülemezse, bundan böyle her dönem sendikal hareket, sendikal savaşım, tekeller çıkarına kana boğulacaktır. DİSK yöneticilerini iptek görmek isteyenler, tüm işçi sınıfını, eli kolu bağlı, köle görmek isteyenlerdir. Holdingci patronların, büyük bankerlerin temsilcileridir."

Türk-İş yönetiminin DİSK davası karşısında aldığı tutum, DİSK'li sendikacıları ipe göndermek isteyen cuntanın paralelinde oldu. Türk-İş tepe kadrosu bir gün bile DİSK'i, DİSK'li sendikacıları işçileri savunmadı. DİSK yöneticilerini ipte görmek isteyenlerin, işçi sınıfını eli kolu bağlı, köle görmek isteyenler olduğunu kavrayamadı. Bugün Türk-İş yönetiminin tutumu, işçi haklarını temelden budayan cuntaya tam teslimiyetidir. Hatta, Türk-İş yönetimi, cuntanın anayasa üzerine koyduğu yasağı bile yeterli görmeyerek, cuntadan da cuntacı kesilerek Türk-İş'e bağlı sendika yöneticilerinin halkoylaması gününe kadar Anayasa üzerine görüş belirtmelerini yasaklamıştır.

Demokrasi güçlerinden gelen bunca uyarıya ~~karşın~~, bunca eleştiriye karşın Türk-İş tepe yönetimi ihanet çizgisinde direnmektedir.

Öte yandan, cunta DİSK'e karşı başlattığı saldırıları adım adım

genişletiyor.DİSK'e bağlı sendikalara saldırı sığradı.Tekstil sendika yöneticileri,Basın-İř ve en son da Bank-Sen yöneticileri hakkında davalar başlatıldı.Haklarında 20 yıla varan hapis cezaları isteniyor.İşçi haklarını yokeden cunta anayasası dayatılmaya çalışılırken,DİSK'li sendikacılara,işçilere yönelik saldırılar da tırmanıyor. Ve Türk-İř ^{kimi} ~~in~~ yönetici ^{leri} içinden geldikleri sınıfa ihanet çizgisinde yürüyor.

Cunta anayasasına hayır diyecek olan işçiler,bu hayır'ın aynı zamanda DİSK'xli sendikacıları kurtarmak yolunda bir adım olduğunu ,ve Türk-İř 'in ^{kimi yöneticilerinin} ihanet çizgisine bir yanıt olacağını unutmamalıdır.

İşçi sınıfı 7 Kasım günü,işte bu bilinçle sandık başında olacaktır,olmalıdır!

Konu: Brejnev'in Akdeniz'le ilgili
barış önerileri

Engin

30.10.1982

Yazı:

AKDENİZ BİR BARIŞ BÖLGESİ-TÜRKİYE BU BÖLGEDE BİR BARIŞ
ETMENİ OLMALIDIR!

D.D., Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel
Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Leonid Brejnev,
Kıbrıs devlet başkanı Kipriyanu onuruna ^{diğer} ~~verilen~~ yemekte, Akdeniz
bölgesi ile ilgili somut ve yapıcı barış önerilerinde bulundu.
Aslında D.D., Sovyetler Birliği'nin bu öneri ^{bu} ~~yeni~~ değildir. Sovyetler
Birliği, öteden beri, Akdeniz'in bir barış bölgesi olması için ~~hemen~~
~~hemen aynı içerikteki bu önerileri~~ ^{somut, yapıcı barış önerilerinde bulunuyor} ortaya atıyor. ^{Bu öneriler} Karşılıklı
güç ve silah indirimi yapılmasını, Avrupa'ya yönelik güven getirici
önlemlerin Akdeniz bölgesini de kapsamasını ^{engelleniyor} ~~öneriyor~~. Bölgedeki
nükleer güce sahip olmayan ülkelere nükleer silah yerleştirilmemesini,
atom silahlarıyla donatılmış denizaltıların bölgeden çekilmesini

kapsıyor.

D.D., cunta yönetimi, Amerikan ve NATO propaganda merkezlerinin ağzıyla konuşup, Sovyet önerilerini "propaganda kampanyası" olarak nitelendirmeyi, son zamanlarda adet haline getirdi. ~~Bu şekilde~~ Ama bölgedeki duruma, özellikle de ülkemizin içine sürüklenmekle karşı karşıya bulunduğu tehlikelere ^{bakan her yurtsever} ~~baktığımızda~~, başkaca bir yol bulunmadığı görülmüyor. Bugün Akdeniz, özellikle de ülkemizin de yer aldığı Doğu Akdeniz, patlamaya hazır bir barut fıçısı durumundadır. ~~Xakxxx~~ ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~ Amerikan 6. filosu için yeni limanlar yapılmakta, Regin yönetimi, Türkiye'deki cunta rejiminin aracılığıyla 6. filoyu Karadeniz'e taşırmayı planlamaktadır. İsrail yayılmacılığının bölgede yarattığı tehlikeler ortadadır. Amerikan yönetiminin ve NATO'nun en saldırgan çevrelerinin, Kıbrıs sorunun hakça ve kalıcı bir çözüme ulaşmasını nasıl engelledikleri, Kıbrıs'ı batmayan bir uçakgemisine dönüştürmek, çevik kuvvetleri için üs olarak kullanmak

niyetinde oldukları ^{biliniyor} apaçık ortadadır. Regin yönetimi, her türlü araç ve yolu kullanarak, Yunanistan'daki PASOK hükümetine ^{den,} üslerle ilgili yeni ödümler koparmanın peşindedir. Ve Regin yönetimi, Doğu Akdeniz ve Yakındoğu'daki saldırgan, serüvenci planlarında, Türkiye'yi bir sıçrama tahtası olarak kullanmak için cunta yönetiminden önemli ödümler ~~sağlanmıştır.~~ ^{koparmıştır.}

İşte, D.D., Brejnev yoldaş, Akdeniz bölgesiyle ilgili Sovyet barış önerilerini, böylesi bir ortamda yineliydi. Böylesi bir ortamda, Brejnev yoldaş, Sovyetler Birliği'nin bu bölgede de her türlü karşılıklı indirime hazır olduğunu belirtti. Tüm dünya ülkelerine, nükleer silahlara ilk başvuranan Sovyetler Birliği'nin olmayacağını ilan eden ^{konusumuz Sovyetler Birliği} ~~bu komşu ülke,~~ halkıyla, onun öncüsü Sovyetler Birliği Komünist Partisi'yle ^{ve} devlet yönetimiyle, bölge ülkeleri halklarına ve hükümetlerine sesleniyor. ~~Bu sese kulak vermek, Türkiye'nin ulusal çıkarları~~
~~nın gereğidir.~~

Akdeniz bölgesinin bir barış bölgesi olması için yolun açık olduğunu, Sovyetler Birliği'nin bu yoldaki çabalarını aralıksız sürdüreceğini somutluyor. D.D., bu önerilere olumlu yanıt vermek/ ülkemin ulusal çıkarlarının, ulusal güvenliğinin gereğidir.

Karşılıklı güven getirici önlemlerin Akdeniz bölgesine de yaygınlaştırılması, bölgedeki gerginlik ortamının yumuşatılması, ne getirecektir. Nükleer güce sahip olmayan ülkelerin topraklarına - bir anlamda Türkiye'deki nükleer silahların kaldırılması, ülkemizin nükleer silah yerleştirilmemesi, Türkiye'nin nükleer bir çatışma sonucu kül olması tehlikesini ortadan kaldırıyor. Atom denizaltılarını ~~imaxiomak~~ silahlarıyla donatılmış denizaltıların çekilmesi, de böyle Karşılıklı güç ve silah indirimi, bölgedeki çatışma tehlikesini azaltıyor. de böyle

Aysa, D.D. ABD'nin emperyalizminin dünya çapındaki planlarında D.D. Akdeniz, önemli çatışma odaklarından birisi olarak kabul ediliyor. Amerikan emperyalistlerinin, ülkemiz üzerindeki niyetleri, istekleri

bu anlamda bir Akdeniz ülkesi olan Türkiye

dünya basınında, ülkemiz basınında açıkça ortaya koyuyor. Birisi, savaş, tehdit, baskı, şantajla bölgeleri, halkları savaşlara sürüklemek. Öteki, somut, kalıcı, eşitliği dikkate alan barış önerileriyle halkların ve insanlığın geleceğini kurtarmak yolu. Ve bu iki zıttı, biri ölüm, öteki yaşam anlamına gelen çizgiden Türkiye..

Akdeniz'in bir barış bölgesi, Türkiye'nin de bu bölgede bir barış etmeni olmasını isteyen her yurtsever, Sovyetler Birliği'nin Akdenizle ilgili barış önerilerini desteklemelidir. Türkiye komünistleri, bu önerilerin, ülkemize yönelik Amerikan tehditlerini, Regın yönetiminin baskılarını göğüslemede, boş çıkarmada en güçlü olanaklardan birisi olarak görüyorlar.

Tarihin Tekerliği Geri Döndürülemez

Reagan ın ^{si}enbaşı Evren'in dün Ankara hipodromunda yaptığı konuşma, bir gerçeği iyice gözler önüne serdi. Cunta ve onun anayasası ~~nen~~ tek bir amacı vardır, o da Türkiye toplumunun ilerlemesini, işçi sınıfının, emekçi yığınların çıkarını olacak bir toplum düzeni nin kurulmasını zerbaliikle engellemek. Evren in tüm demagojileri bir gerçeği, tek mutlak ve belirleyici gerçeği, sınıflar savaşını gerçeğini gözlerden gizlemeye amaçlıyor. Evren ve suç ortağı generaller, bu savaşında işbirlikçi tekelci burjuvazinin, toprak ağalarının yanında yer alıyorlar. Evren dün bu asalakların açısından, onların atgözlükleriyle son yirmi yılın tarihini değerlendirdi. ^{Onların} Kuyruk acısını dile getir di. 1961 Anayasasını yapanlara, 1974 affını çıkaranlara, DGM direnişini utkuya ulaştıranlara, saldırdı. Üniversitelerde TRT de öteki devlet örgütlerinde ilerici görüşlerin savunulmasına karşı duy

duğu öfkeyi dile getirdi. Sosyal adalet isteyenlere kin kustu.

En korktukları şeyi, sendikaların, meslek örgütlerinin, politik güçlerin eylem ve cephe birliğini yasaklamaktan söz etti.

Evren terör eylemlerini engellemiş olmakla övünüyor. Geçmiş iktidarları bunu başaramamakla suçluyor. 1961 Anayasasının terörizme yol açtığını öne sürüyor. Gerçekleri tepe taklak ediyor. Oysa son yirmi yıl, halkın 1961 Anayasasının kendine tanıdığı hakları özgürce kullanmak için savaşımını yükseltmesiyle belirlendi. Gericilik bunu önlemek için halkın kargısına faşistleri çıkardı, terörizmi destekledi. Terörizmi 1961 Anayasasının yandaşları değil, düşmanları körüklediler. Evren ve cuntası da bu saflardadır. Cuntacılar terörizme karşı olsalardı, 12 Eylül e (ülkeyi) ^{gerçekten} getirenlerden hesap sormaktan yana olasalardı, ~~MHP lileri salıverir miydi, onları destek~~ MHP lileri salıvermezdi, ordu içindeki faşistleri temizlerdi, bunları destekleyen işbirlikçi tekellerin yakasına yapışırды. Daha dün CIA başkanıyla gizli toplan

tilar yapan cuata başları, terörizmin destudur. Terör tüccarıdır bunlar. Terörden komisyon aldılar, alıyerlar. Onun için de terörizmi öallüyoruz adı altında 1961 anayasasını yırtıyerlar.

Peki ne olacak? Bununla sınıf savaşımlı engelleyebilirler mi? Başlı ve zorbalıkla 1961 anayasasını savunanları, demokrasi isteyenleri, ekmek ve iş isteyenleri, Amerikalı çevik kuvvetlerine karşı direnenleri yok edebilirler mi?

Bütün çabalar boşunadır. Tarihin gidişi ^{geri} döndürülemez. Cuatacılar, anayasayı geçirirsek her sorun çözülür sanıyerlar. Aldanıyerlar. Hiçbir sorun çözülmez böyle, ^{ne olursa olsun} Sorunlar daha da azar. Halk (savaşımını şimdi) daha da yükseltecektir. Demokratik bir anayasa savaşımlı durdurulamaz. Cuatacı generaller istedikleri kadar anayasalarına politik af çıkarmak yasaktır diye yazsınlar. Tüm politik tutuklubrın salıverilmesi savaşımlı yarın daha da yükselsecektir. Evren yırtınıyer. Anayasasının emrettiği DGM leréi işçiler, demokratlar kurdurtmadılar diyer. Senin anayasasının

emrettiklerini de kolay kolay ^{getiremezsin.} yasalaştıramayacağını. Yapsan da uygulata
^{marşın} ~~myasaksın.~~ İstedığın sansürü ^{veya} (baş'ıyı uygula, TRT'den de, başından da
ilerici görüşler gene yükselecektir. Polisimin subayının içinden,
memurlarının içinden yarın daha çok yurtsever, demokrat kişi çıkacak.
Devletin daha da bölünüp parçalanacak. Üniversiteler de YÖK cenderesi
beş para etmeyecektir. Bilim adamlarını ^{azsiniz.} kapıkulu yapamayacaklarız.
Sendikalar gene pölitik savaşıma katılacak, sınıf sendikacılığının
^{mutlaka} ülküleri (daha da güçlenecek. Ve demokrasi güçleri mutlaka eylem ve cephe
birliğini gerçekleştirecektir. Cuntacı generaller gübük bir zeminde
duruyorlar. Onlar ardlarını yalnızca vurguncu, asalak parababalarına ve
çalgın Regan yönetimine dayamışlardır. Karşılarında geniş halk yığın
ları vardır. Cunta iki yıldır yalnızca baskı ve zorbalıkla patlamaya
hazır bir volkan olan ülkemizin üzerini örttü. Bitti artık. Alevler
cuntanın çürük örtüsünü ^{yalınaya} yalınaya çoktan başladı. Diyarbakır da Evren
ilk tekadı yedi. Dün Ankara da daha da sinirlendi. Daha da hırçınlaştı.

Cuntaçı generaller kabul etse de etmese de gerçek şudur. Anayasa bir kağıt parçasıdır. Ancak ülkedeki güçler ilişkisini yansıtan bir anayasa uygulanabilir. Ancak ülkenin ilerlemesine, yığınların aktifleşmesine olanak açan bir anayasa kalıcı olabilir. Zorbalıkla anayasalar yaşatılamaz. Bugün halkımız bu anayasaya karşıdır. Evren bu anayaya il il delişmesi sürdükçe bu gerçeği daha iyi görecek. Halkın gözlerine iyi baksın, kulaklarını iyi açsın. Politik güçlerin ezici çoğunluğu bu anayasaya karşıdır. Evrenin feryatları tehditleri pra

Cunta ancak hile ve hurda ile artık anayasa/ ⁿⁱ geçirttim diye bilir. Başka çaresi yoktur. *O anayasa savunumunu çoktan kaybetmiştir.*

Türkiye toplumu ilerlemek istiyor. Barış bağımsızlık demokrasi genlik istiyor. 65 yıldır Tarihini gidişi dünyada bu yöndedir. Eğer tüm anayasa karşıtları güçlerini birleştirirlerse, ^{her türlü zorbalığa rağmen} ülkeyi cuntaçı generallerden kurtarmak olanaklıdır. Eğer anayasaya red cephesi cuntaya ağır bir dıraktır. Demderatik bir hükümet, karabillecek, demokratik ve ulusal bir anayasa yapabilecek güçler ülkemizde vardır. Tarihini gidişi geri döndürülemez.

30.10.82

-, Yunanistanda yapılan yerel seçimlerin yankıları sürüyor. Bilindiği gibi, bu seçimlerde demokrasi güçleri büyük bir başarı elde etmişler, geçen dönemde elde ettikleri başarıyı daha da pekiştirmişlerdir. Pazar günkü seçimlerde PASOK ile YKP/^{tüm} belediye başkanlıklarının dörtte üçünü kazanmayı başardılar.

Şimdi D.D. bu konuda kısa bir yorum sunuyoruz.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP

Kısa yorum

30 Ekim 1982 Sül.

D.D.Yunanistan'da genel seçimlerden bir yıl sonra yapılan yerel seçimlerde, ülkenin demoratik güçleri yeni, başarılı bir sınav daha verdiler. Daha önceki yerel seçimlerin sonuçlarıyla, şimdiki yerel seçimlerin sonuçlarını karşılaştırdığımızda şu kesiyargıya varabiliriz: bundan bir yıl önce Yunanistan toplumunun geniş katmanlarının sahip çıktığı köklü değişiklikler politikası, yeni taraftarlar kazandı. Son seçimlerde, ülkenin tüm yerel yönetim organlarının dörtte üçüne Sosyalist Hraket Partisi PASK'un ve YKP'nin temsilcileri seçildi. Muhalefetteki ⁰ *Yeni* Demokrasi" partisi ve onun bağlaşıkları ciddi yenilgiye uğradılar, daha

Önce kontrollerinde tuttukları yerel yönetim organlarının üçte ikisini kaybettiler. Bu seçimlerde YKP'nin artan gücü ve saygınlığı bir kez daha kanıtlandı. Genel seçimlere oranla, bu yerel seçimlerde YKP'nin oyları önemli ölçüde arttı. Önemli bir olgu da, bu seçimler, KP'nin yorulmak bilmez bir biçimde uğrunda savaştığı tüm ilerici, demokratik güçlerin birliğini oluşturmanın olanaklı olduğunu gösterdi. Yunanistan kamuoyunun eziçi çoğunluğu anti-komünizmi ve her türlü ayrımcılığı kabul etmediğini kanıtladı. Nitekim Yunanistan seçmeninin ezici çoğunluğu, geniş halk yığınları yararına ilerici, demokratik değişikliklerin gerçekleştirilmesinden yana olan adaylara oy verdi. Bu seçimler, aynı zamanda Yunanistan halkının barış, güvenlik ve halklararası dostluk

Jan

yana olduğunu gösterdi. Çünkü, Papandreo hükümeti, Yunanistanın ve bölgenin güvenliği ile yakından ilişkisi olan ülkedeki Amerikan saldırı üslerinin kaldırılması konusunda Amerikayle görüşmelere başladı.

D.D. bu gelişmeler karşısında Türkiyedeki gerici güçler, nasıl bir tutum takınıyorlar ? Gerici basında çıkan köşe yazılarına ve haberlere bakılırsa, Yunanistanda demokrasi güçlerinin birliği bölgede barışın sağlanması yolunda bir adım ^{olarak} değil de, tümüyle NATO'nun, ABD'nin çıkarlarına hizmet eden bir yönde yorumlanmak isteniyor. Ülkemizdeki gerici güçlerin bir tek parolası vardır: Yunanistanda demokrasi güçleri ileriye doğru yürüyüşlerini sürdür

4

ürlerse, Yunan düşmanlığı, şövenizm körüklenir. Yok, gerici güçler erke gelirse, o zaman NATO içinde birlik ve beraberlik nutukları atılır. Oysa halkımızın pusulası bunun tam tersini gösteriyor. Yunan halkının da, Türkiye halkının da çıkarı, her iki ülkede demokrasi güçlerinin güçlü olmasındadır. Bölgemizde barışın garantisi demokrasi güçlerinin zaferiyle sağlanacaktır. ~~Türkiye demokrasi güçleri Yunanistan, İtalya, Fransa'daki demokrasi güçleri~~

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Cunta^{nın} başı Evren gerici anayasayı savunma gezilerinin ikinci turunda^{dân} Kayseride yaptığı konuşmayla ~~devam etti~~ ^{sürdürdü} değerli dinleyiciler, Kayseri konuşmasında önceki konuşmalarında ileri sürdüğü iddiaları yineleyen Evren, yine demokratik kuruluşları suçladı. Ordunun kışla-
sına döneceği yalanını bir kez daha söyledi. Türkiyenin, ortadoğuda
amerikan planları doğrultusunda serüvenlere gireceği yolundaki son
günlerde yoğunlaşan haberleri doğrular biçimde konuşan Evren, Meslek
kuruluşlarının, halkın yararına, ulusal çıkarlar için çaba göstermesini
açıklama yapmalarının yasaklanacağını açıkladı. Bu konuşmasında da
ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durumdan hiç söz etmeyen Evren,
halkın mutluluk ve refah içinde olduğunu söyledi. iddia etti.

30.10.82.

Cuntanın başı General Kenan Evren dün Ankara'da Cumhuriyetin kuruluşunun 59. yıldönümü dolayısıyla bir konuşma yaptı. Hipodromdaki konuşmasında Evren, 1961 Anayasasını suçladı. 12 Eylül öncesi işbaşında bulunan partilerin yöneticilerini "anayasaya hayır" denilmesi için elaltından ^{sinsi bir} çaba göstermekle suçladı, "Kazara anayasayı reddettirmeyi başarılırsanız, bundan ne umacaksınız" dedi. ~~Evren~~

Evren, 12 Eylül ~~kararlarıyla~~ darbesiyle Cumhuriyeti koruyup, ülkeye huzur getirdiklerini ileri sürdü. "Cumhuriyet Bayramının istiklâl, demokrasi, hürriyet, huzur ve mutluluk içinde kutlandığını" ileri sürdü. Cuntanın başı Evren, konuşmasında ülkenin içinde bulunduğu ekonomik duruma ve Birleşik Amerika'ya verilen Amerikan üsleri konusuna hiç değinmedi.

--- Federal Almanyanın Köln kentinde bugün başlayarak Pazar günü de devam edecek olan "Cunta Anayasasına hayır" konulu uluslararası toplantıya, çok geniş bir katılımıla Avrupa ve dünya basın-yayın organlarında geniş ilgi uyandırmaya devam ediyor. Bu uluslararası toplantıya Türkiye'den sendika, gençlik, kadın hareketi temsilcileri, barış yanlıları, Federal ^{Almanya} ~~ve~~ ^{öteki} ~~diğer~~ Avrupa ülkelerindeki Türkiyeli Türk ve Kürt ~~ve~~ işçi örgütleri temsilcileri, 9 Avrupa ülkesinden parlamenterler, hukuk, bilim ve sanat çevreleri katılıyor. Türkiye İşçi Partisi genel başkanı Behice Boran'ın önceki gün Bonn'da bu uluslararası toplantıyla ilgili olarak yaptığı basın toplantısından sonra, dün de Köln toplantısına katılan İngiltere delegasyonundan İngiliz İşçi Partisi saygılı Robert Hariy, BBC radyosundan yayımlanan geniş bir açıklama yaptı. İngiliz parlamenterleri Robert Hariy'nin açıklaması özetle şöyle:

--- Toplantı, Türkiyenin ilerici güçleri tarafından, demokratik yönetimi sağlama iddiası adı altında halkoylaması ve İeni Anayasa konusunda durumlarını meşrulaştırmak ve güçlendirmek için Askeri yönetim tarafından önerilen referandum konusunu tartışmak amacıyla düzenlendi. Ben önce kişisel olarak, ardından ~~ve~~ İşçi Partisinin dünyanın çeşitli yörelerindeki insanlarla haklarıyla ilgilenen bir milletvekili olarak ve ayrıca ~~bu toplantıyı destekleyen İngiltere~~ ^{bu toplantıya} ~~Ülçetirne~~ ve Genel-İş sendikasının temsilcisi olarak katılıyorum. ^{İngiltere'den ayrıca} ~~Bir de~~ Bilim-Teknik ve İdare elemanları Sendikası yönetim kurulundan ^{toplantıya} bir üye katılıyor. Federal Almanyanın Köln kentinde iki gün sürecek olan toplantı, bir konferans şeklinde olacak. Avrupadan çok geniş bir katılım olacak. Bildiğim kadarıyla 30'dan fazla işçi partisi milletvekili ile, çeşitli ülkelerden çok sayıda Avrupa Parlamento

üyesi de bu ~~toplantı~~ toplantıyı desteklemektedir. Konferansın bir amacı da dünyayı, bugün Türkiye'de olup bitenlerden haberli kılmak.

--İngiliz İşçi Partisi saygılı Rbert Hariy, cunta Anayasası ve referandum konusunda görüşlerini de açıklayarak şöyle dedi:

--"Gerçek şu ki, bu referandum, ~~batıya~~, demokrasiye dönülüyormuş izlenimⁱⁿⁱ yaratan bir bahanedir. Askersel yönetim, baskıcı bir yönetimdir. İngiltere'de ve başka ülkelerde, Türkiye'ye dönmesine olanak bulunmayan pek çok siyasi sığınmacı var. Üstelik, hazırlanan Anayasanın da insan hakları, demokrasi ve özgür sendikacılık açısından baskıcı olduğu kanısındayım.

Türkiye'nin Avrupa'da, özellikle Avrupada barış konusunda çok önemli rolü olduğu kanısındayım. İşte bu nedenle, hangi ülkeden hangi partiden olduklarına bakmaksızın, dünyadaki tüm demokratların

Türkiye'de olup bitenlerden haberdar olmasından yanayım.

Türkiye'de temel insan hakları tanınamıyor. Bu ^{bir} gerçek. Köln toplantısına katılanların kısımlarında olduğu da budur. Ben, Türkiye'de demokrasi, özgürlük ve insan haklarının yeniden sağlanmasını istiyorum...."

devam edecek olan
D.D., Bugün başlayıp Pazar günü ~~de~~ federal Almanya'nın Köln kentindeki "Cumhurbaşkanına hayır" konulu uluslararası toplantıya katılan İngiliz İşçi Partisi saygılı Robert Hari'nin BBC radyosundan yayınlanan açıklamasından bir özet dinlediniz.

--- İngiliz İşçi Sendikaları Konfederasyonu genel sekreteri Lena Mariyde dün Türkiye İşçi Partisi Genel ^{Başkanı} ~~sekreteri~~ Behice Boran'a Köln'deki uluslararası toplantıyı desteklediklerini bildiren bir mektup gönderdi. Türkiyedeki askeri yönetim tarafından gözaltına

alınan, tutuklanan ve yargılanan sendika üyelerini desteklemek, sendikal hakların geri verilmesi için askersel yönetim üzerinde baskı yapmak yönünde uluslararası sendikal örgütlerin kararlarına İngiliz işçi sendikalarının da katıldığı belirtilen mektupta "Köln'de düzenlediğimiz uluslararası toplantınızın, Türkiye'de işçilerin, işçi sendikaları ve insan haklarını ~~geri~~ yeniden elde etme çabalarına önemli katkısı olacağına inanıyoruz" diyor.

14.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU

--- İngiliz "Guardian" gazetesinin dünkü sayısında, Türkiyedeki askersel rejimin niteliği, hazırlanan Anayasa ve 7 kasım'da yapılacak referandumun koşulları üstüne ^{uzun} ~~büyük~~ bir yazı yayımlandı. 7 Kasımdaki referanduma, seçmenlerinin ~~gözünü~~ korkutulmaya çalışıldığı ve her türlü eleştirinin yasaklandığı bir ortamda gidildiği vurgulanan "Guardian" gazetesinin Cuma günkü sayısında yer alan bu yazıdan şimdi sizlere geniş bir özet sunuyoruz:

---" Askeri Yönetimin işbaşına gelişimin 2. yıldönümü dolayısıyla Türkiye televizyonunda yayımlanan programlar, generallerin yeni ideolojilerini ve kimlerle ittifak içinde olduklarını açıkça yansıtır nitelikteydi. Sol kanat, darbeden bu yana, ilk kez darbe öncesi dönemin iç savaşı andıran koşulların tek sorumlusu olarak sunuldu.

Bu programlarda sağ ise, komünistlerin saldırısına karşı kendisini koruyan "milliyetçiler" olarak gösterildi. Bu görüş, generallerin siyasetindeki köklü bir değişmeyi de yansıtmaktaydı. Böylece askeri yönetimin sivilleşeceği yolundaki umutlar uzun sürmedi... Basında, özellikle ücretlilerin sorunlarına değinen ve ekonominin gidişinin kötüye yarattığı kötümserliği dile getiren yazılar yayımlanmaya başlandı. Ardından Yüksek öğrenimi düzenliyen yasa tasarısına yönelik eleştiriler geldi. Aydınlar bu vesile ile demokrasi isteklerini ortaya koyan görüşlerini kaleme almaya başladılar. Anlaşılan, cunta, eleştirilerin bu kadar yoğun olması karşısında az-çok şaşırıldı ve bu şaşkınlığı garip sansür girişimleri izledi..."

--- İngiliz "Gardian" gazetesinin dünkü sayısında yayımlanan yazıda, daha sonra cunta Anayasasının niteliği ve bu tasarıya karşı

oluşan geniş muhalefet üzerinde durularak şöyle deniyor:

---"Tasarı, en başta otoriter rejimi olağanlaştırıyor. Basına, yayına öncesi sansür getiriyor. Küçük işletmelerde sendikalaşmayı engelliyor, grev hakkını sınırlandırıyor. Parlamento ve siyasi partilerin yetkilerini kısılarak, onları âdeta ~~onların~~ özerk bir devlet başkanıyla karşı karşıya bırakıyor.

Anayasa (Tasarı), derhal sert eleştirilere hedef oldu. Belli başlı günlük 6 gazetenin 5'i, Anayasayı tümüyle eleştirmeye koyuldu. Neredeyse bütün köşe yazarlarının yazılarında, generallerden Anayasa'yı bu haliyle reddetmeleri isteniyordu. ~~Başta Evren olmak üzere~~ Evren, ^{önce} ~~başta~~ "halkın görüşlerinin dikkate alınacağı" söyledi. Ne varki, Eylül ayı başında, Anayasaya yöneltilen eleştirilerin Türkiye Komünist Partisi'ne bağlı komünistlerce örgütlendiğini ~~ilham~~ açıkladı.

Bu tutum değişikliğinden önce de aynı yönde bazı gelişmeler gözlenmişti.

Temmuz^{ay} sonunda, kısa adı YÖK olan Yüksek Öğrenim Kurumu yasası uyarınca devlet başkanınca atanan rektörler, toplumda huzur sağlayacak çağını söyleyen bir yönetim için çok şaşırtıcıydı. Çünkü bunlardan beşi, 1975-1980 yılları arasında faşist harekette etkin biçimde yer almışlardı. ~~En~~ Kalanlar da, şimdi kapatılmış bulunan Adalet Partisinin sağ kanadına mensuptular.

Ağustos ayında da ordu içindeki değişiklikler görüldü. Emekliye ayrılan subayların çoğu, sivil yönetime çabuk dönölmesini isteyen, daha liberal bir Anayasa yanlısı olan, faşistlere karşı daha açık bir tutuma girilmesini savunan ılımlılardı. Bu arada, faşistlere sempatileriyle tanınan komutanların yerlerinde kaldıkları görüldü.

Generaller, yeni bir siyasal yapının temellerini atarken, olduklarından daha da sağa kayıyorlardı. Bugüne dek, Latin Amerika diktatörlüklerinin gittiği aşırılıklardan uzak kalmış olan Türkiye'de, bundan böyle siyasal ve toplumsal baskının artması, olası... Siyasal partilerin kapatılmış olmasına karşın, parti örgütleri bir anlamda varolmayı sürdürüyorlar. Referandumda eski başbakanlardan Bülent Ecevit'in Cumhuriyet Halk Partisi'ne oy veremler şimdi referandumda Anayasaya hayır oyu kullanacaklar. Açık bulunan tek sendika konfederasyonu Türk-İş'in de, oylarının "hayır" olacağını açıkladı. Yandaşları üzerinde hâlâ etkisi olan Süleyman Demirel'in ne yönde oy kullanacağı konusunda ~~kararına~~ vereceği karar da önemli..."

yer alan

D.D., İngiliz "Gardian" gazetesinin dünkü sayısında/Türkiye üstüne yazıdan geniş bir özet dinlediniz.

-----Sovyetler Birliği K.P.Genel Sekreteri Brejnev,Kıbrıs devlet başkanı Kipriyanu'nun onuruna verilen yemekte yaptığı konuşmada,Akdenizin barış bölgesi olmasına yönelik önerilerde bulundu.Sovyet devlet başkanı,Akdeniz bölgesinin barış bölgesi olması için,karşılıklı güven sağlayıcı bir sıra önlemin yanısıra,nükleer güce sahip olmayan Akdeniz ülkelerine nükleer silah yerleştirilmemesini,Akdenizdeki atom ve silahlarıyla donatılmış denizaltıların Akdenizden çekilmesini,Akdenizdeki askersel güçlerde karşılık indirime gidilmesini önerdi.S.Birliği Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanı Brejnev,Kipriyanu onuruna Moskovada verilen yemekte yaptığı konuşmada ayrıca,bugün uluslararası alandaki durumun tehlikeli gelişmeler gösterdiğini,Akdenizin de bunun dışında olmadığını söyledi.Brejnev,NATO'nun Brüksel kararları gereğince,İtalya gibi bir Akdeniz ülkesine ve öteki Batı Avrupa ülkelerine Amerikan yapısı yeni tipten nükleer füzelerin yerleştirilmesinin,tehlikeleri

hızla artıracığını anımsattı. Akdenizin barış bölgesi durumuna getirilmesinin ise, dünya barışının korunması doğrultusunda çok önemli bir adım olacağını kaydetti.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

-----İspanya'da erken parlamento seçimleri yapıldı.Eski başbakanlardan ²Gon³zales'in Sosyalist Partisi oyların % 46'sını elde ederek, 350 kişilik parlamentoda 121 sayılab sayısını ²⁰¹~~128~~'e yükseltti.Mutlak çoğunluğu sağlayan Sosyalist Parti lideri Gon²zales yeni kabineyi kurmakla görevlendirildi.Son yedi yılda yapılan bu üçüncü parlamento seçimlerine katılan 90 parti ve gruptan,Frakkocuların gerici-faşizan Halk Birliği partisi % 25,3-erkte bulunan Demokratik Merkezietçiler % 13 ve Komünist Partisi % 3,8 oranında oy aldı.

Seçim sonuçları açıklandıktan sonra gazetecilere demeç veren Gon²zales,İspanya halkını,ülke sorunlarının üstesinden gelme çalışmalarında yardımcı olmaya çağırdı.Sosyalist parti genel sekreteri,Alfozo Gera ise,kurulacak yeni hükümetin,ülkenin NATO üyeliğini hemen askıya alacağını ve ardından bu konuda halk oylaması yapacağını açıkladı.